

לְקוּטֵי הַלְכוֹת

מִתְרַגֵּם וּמְפָרֵשׁ

אַרְחַח חַיִּים א

ספר

לקוטי הלכות

על

שלחן ערוך ארח חיים

חלק ראשון

מאת הרב הגאון הצדיק בוצינא קדישא איש חי רב פעלים מורנו ורבנו
הרב נתן זצוק"ל תלמיד מבהק לאדמו"ר הרב האמת הגאון הקדוש
האמתי נחל נבצ מקור חכמה אור ישראל וקדושו מורנו ורבנו הרב רבי
נחמן זצוק"ל בעל המכתב ספרי לקוטי מוהר"ן הקדושים ושאר ספרים.

והחבור הזה נעשה על-פי פקדת רבו הגאון הנ"ל לבאר ולחדש בכל הלכה משלחן
ערוך למצא סמך וטעם בכל הלכה בדרך חכמת האמת ומוסר השכל ועצות
נפלאות ונוראות והתחזקות עצום ונשגב עד אין סוף ואין תכלית שיתחזק כל
אדם להתקרב לה' יתברך בכל דרגא ודרגא מכל מקום שהוא, יהיה מי שיהיה.
וכלם מיסדים על אדני פז. וכל החבורים מהגאון הנסיד הנ"ל נעתיקו ונקבצו יחד
על-ידי תלמידו הרב המאור הגדול מוהרנ"ת הנ"ל.

לזכרון עולם בהיכל ה'
ולעילוי נשמת

רבי ישראל בער אודסר
בן אייזיק שלמה

זכותו יגן עלינו אמן

כל הזכויות שמורות © אמת ואמונה

France
06-61963858
01-43738240

ישראל
02-9998159
050-6682044

הודפס בירושלים עיה"ק תשס"ז

לקוטי הלכות

הקדמת המחבר

הקדמת המחבר

לגנאי (ומה המכנה שם לחברו אין לו חלק לעולם הבא, המכנה שם לספר, שמדבר דברי תורה, דברי אלהים חיים וכו', על אחת כמה וכמה! ואין להאריך בזה כאן) על כל פנים אין חבור ספרים בכלל גדלה וחשיבות בעתים הללו, אך אף-על-פי-כן נמצאים פְּשָׁרִים ותמימים בכל דור ודור. עתה גם עתה, אשר הולכים בתם בטח, ובמושב ליצים לא ישבו, אשר עליהם תטף אמרי אמת, כמים קרים על נפש עיפה, יבקשו כִּסְפוֹ וכמטמונים יחפשו דברי אמת וצדקה, המיסדים על אדני פז, על דברי רבותינו הקדושים ז"ל.

ואני בעניי ידעתי כי לא הגעתי למדה זו, לא מיניה ולא מקצתה, לחוות דעי אפלו לפני קל שבקלים והפחות שבפחותים, אך זאת אודה ולא אבוש והאמת אגיד ולא אכחד, ובראש הומיות אקרא בפתחי שערים בעיר אמרי אמר, ואדברה בעדותיה נגד מלכים ולא אבוש, שכשם שאני קטן בעיני מצד עצמי, כאשר בוחן לבות הוא יודע, כן יקרה נפשי מצד מעלת קדשת המשפיע עלי חכמה ובינה ודעת, הוא כבוד אדוני, מורי, הרב הקדוש והנורא, הרב האמת, זכר צדיק לברכה. ואם אמרתי אספרה כמו אפס קצה מאת כל אשר עשה לנפשי, לא תספיק הארץ להכיל את כל דברי. במה אקדם ה' אפך לאלהי מרום. רבות עשית אתה ה' אלקי נפלאותיה ומחשבותיה אלינו. אין ערוך אליה אגידה ואדברה עצמו מספר.

הפעם אודה את ה' אשר עד כה עזרני. מה אדבר והוא אמר ועשה. מי כה' אלהינו וכו', מקים מעפר דל מאשפות ירים אביון כמוני, לקרבני לאור צח ומצחצח כזה, אור האורות, צח הצחצחות. מי יספר שבחו, מי יספר תהלתו. וגם כי ידוע שכל הלשונות של שבח ותהלה, כבר הרגלו העולם לכתבם על מאן דהוא, אך המעיין בספריו הקדושים בעין האמת, ונבון יוסיף לקח לשום עין עיונו בדברי אלה אשר חנני ה' בכחו, המבארים בספרים האלה, יבין וישכיל וידע כי כל השבחים והתהלות והגדלות שכתבתי עליו, זכרונו לברכה, עדין לא הגעתי לקרסלי שבחי תהלתו, כי שגבה מעלתו וגדלתו ותקפו עד אין סוף ואין תכלית, מה שאין הפה יכול לדבר והלב לחשב.

ובוחן לבות הוא יודע, שאני יודע בעצמי מעוט ערפי עלי, כי מי אנכי כי באתי עד הלום, לחבר ספרים, ובפרט דברים כאלו העומדים ברום רומו של עולם, הפותחים שער לכל דופקי בתשובה, החפצים לצאת מחשך לאור, להתקרב להשם יתברך, לאור באור החיים. ואם אמנם עתה בדורות הללו, חבור ספרים אינו בכלל גדלה וחשיבות, והלואי שלא יהא לבזיון, ללעג ולקלס, כאשר רבו עתה המתלוצצים מספרים חדשים, ובטרים יתקברו אליהם להביט בהם אם טוב ואם רע, ויתנפלו אליהם מקדם בנכלי ערמימיות וחבילות חבילות של ליצנות. ומכנים להם שם

לקוטי הלכות

והנה מהות הספר ומעשהו יראה הרוצה בעיניו שכלו מיסד ומסדר על כל ההלכות שבארבעה חלקי שלחן ערוך, כי כן צויתי מפיו הקדוש, לחשב ולעין בכל הלכתא והלכתא עד שיאיר ה' עיני לחדש בהם איזה חדוש. וכל מה שזכנני ה' יתברך לחדש בהם, הכל מיסד על-פי ההקדמות והיסודות שקבלתי מרבנו הקדוש והנורא, זכר צדיק וקדוש לברכה, המבארים בספריו הקדושים, שהם, לקוטי מוה"ר"ן א' וב'. ולפעמים הוצאתי איזה הקדמות נוראות מהמעשיות הנוראות שספר, המבארים בספר "ספורי מעשיות". כי אם אמנם רמזי המעשיות שגבו מדעתנו, כי גאו המים נחל אשר לא נוכל לעבר, אף-על-פי-כן ה' יתברך חונן לאדם דעת. והאיר עיני למצא בהם לפעמים איזה דברים נפלאים, כאשר יראה המעיין בעיניו בהלכות תפלין (הלכה ה) ובהלכות ברכות השחר (הלכה ג) ובשאר מקומות. ולפעמים לקטתי איזה הקדמות מספר הא"ב. וכל ההקדמות שהוצאתי מספרי רבנו ז"ל, וכל מה שעזרני ה' יתברך לחדש בהם, בכלם האיר ה' עיני למצא אותם באר היטב בפסוקי תנ"ך ובמאמרי רז"ל, בגמרא ומדרשים וספרי הזהר הקדוש וכתבי האריז"ל, עד שהאיר ה' עיני להכניס אותם בדרך פרד"ס (פשוט רמז דרש טו) לתוך דיני המצות על-פי סדר הלכותיהם המבארים בארבעה חלקי שלחן ערוך.

וקויתי לה' אשר עיניך תראינה נפלאות ברב המקומות. מה גדלו מעשי ה' מאד עמקו מחשבותיו, כי על פי דברים האלה המבארים בספרים האלה יוכל כל אדם להבין ולהשפיל

הקדמת המחבר

מרחוק גדלות נוראות ונפלאות כל מצוה ומצוה וכל דין ודין מפרטי המצוה. ואפלו הדינים שבין אדם לחברו, המבארים בחשן משפט, אשר אין איש שם על לב להבין מהם רמזים ודרכים לעבודת ה' יתברך. ובחסדי ה' באלו הספרים ירוה את נפשו הצמא לשמע דברי ה'. כי זה ידוע שכל התורה וכל הדינים וההלכות שבכל חלקי התורה, מכלם צריכים להוציא עצות ודרכים ורמזים להתקרב אליו יתברך באמת. וכמבאר בדברי רבנו זכרוננו לברכה בהתורה "חדי רבי שמעון" בסימן סא (לקוטי א), שמכל הלמודים שהאדם לומד צריכים להוציא משפטי הנהגות ושרות וכו', עין שם. אבל לאו כל אדם זוכה לזה, ובעזרת ה' וישועתו הנפלאה, באלו הספרים פתחתי שער קצת למצא דרכים אמתיים בכל למודי התורה הקדושה. וברב המקומות אינם בדרך רמז ודרוש לבד, כי אם כף הוא אמיתת הענין על-פי סוד כונת המצוה. ובאור דברי אלה לא יספיקו המון יריעות לבארם, אך המשפיל באמת, יבין מעט דברי אלה כשישים על לבו היטב להדברים הנאמרים בספרים אלה ובספרי רבנו ז"ל.

והנה אם אמנם ידמה להקורא לפום ריהטא בכמה מקומות, אשר הארכתי למעניתי וכפלתי ושלשתי הדברים בכמה וכמה מקומות. דע, ידי המעיין, כי גם זאת מעם ה' צבאות יצאה, אשר הפליא עצה, הגדיל תושיה, כי המשים לב לעין באמת בדברי רבנו זכרוננו לברכה, העמקים מכל עמקות שבעולם ורחבה מני ים, אשר אין ערוך אליהם. ואחר כך ישים לב היטב לדברי אלה אשר

לקוטי הלכות

חנני ה' לחדש ולבאר בהם, יבין היטב כי לפי עצם העמקות אשר בדברים האלה, עדן לא יצאתי ידי חובת הבאור, אפלו במקומות שהארכת מאד, מפל שכן בשאר מקומות שהייתי מקצר ועולה.

כי דע, שכל הדברים שגלה רבנו זכרוננו לברכה, הם הקדמות חדשות לגמרי. (אם אמנם כלם בנויים ומיסדים על כל מצות התורה המקבלות בידינו מכבר, עם כל זאת הם הקדמות חדשות לגמרי). וכלם הם עצות ודרכים נפלאים להתקרב על ידם להשם יתברך כל אחד ואחד ממקום שהוא. ועקר הפונה לקימם בפשיטות כפי מה שיצאו מפיו בתמימות ופשיטות, אבל מעצם גשמיות גופנו ועכירת שכלנו, קשה וכבד מאד להכניס בלב האדם תמימות ופשיטות הדברים האלה, כי דעת כל אדם נוטה אחרי חכמות של העולם, שרבו מעקמין את הלב מנקדת האמת לאמתו בפשיטות ובתמימות, בפרט כי באמת לאמתו התמימות ופשיטות של דברי רבנו זכרוננו לברכה, עמק עמק מאד, עמק עמק מי ימצאנו. ויש בכל דבר ודבר שגלה הוא זכרוננו לברכה תלי תלין של הלכות, מעינות תהומות יוצאים בבקעה ובהר, כי כל דבריו הם כמעין הנובע, כאשר יראה הרואה מעט דמעט במקומות אשר חנני ה' למצא דברים נפלאים ונוראים וכונות כמה מצות בדבור אחד שגלה רבנו ז"ל.

כגון בהתורה "ששון ושמחה ישיגו ונסו יגון ואנחה" (בסימן כג בלקוטי תניינא) שהוא דבור אחד, לחטף היגון ואנחה לתוך השמחה, כמבאר שם.

הקדמת המחבר

והשם יתברך עזרני והאיר עיני למצא על פי הקדמה זאת דברים נפלאים הרבה הרבה, כאשר יראה הרואה באבן העזר בתחלתו וכן בכמה מקומות. ואף-על-פי-כן עקר הפונה כפשוטו להתגבר לחטף היגון ואנחה לתוך השמחה, דהינו להפך כל מיני עצבות לשמחה, כמבאר שם במקומו, אבל זה הענין בפשיטות להשתדל להתגבר על כל מיני עצבות ולהפך הכל לשמחה, קשה וכבד מאד להכניס בלב האדם. וה' יתברך עזרני להרחיב הדבור בזה, ולהראות ולגלות שבזה תלוי קיום כל התורה, כי שמחה היא הנקדה של כל התורה והמצוות וכו', ועל-ידי הרחבת הדרוש בזה, יכולין לראות מרחוק עצם מעלת השמחה וכמה וכמה צריכין להתחזק להפך העצבות לשמחה. ותכן הפונה הוא לזכות לקים עצה זו בפשיטות ולבקש מהשם יתברך לזכות לזה.

וכן בשארי עצות ודרכים נפלאים שגלה הוא זכרוננו לברכה, כמו התורה "ואיה השוה לעלה" (בלקוטי תניינא סימן יב), שהעצה המבארת שם עמקה מאד, הינו שהפשיטות והתמימות של העצה והדרך הזה עמק מאד. וצריכין להרחיב הדבור בזה הרבה ולדבר מזה בכמה לשונות. ובחסדי ה' האיר עיני ומצאתי שדרך עצה זו מרמז במקומות הרבה בתורה, כמבאר בהלכות "גבית חוב מהיתומים" (הלכה ג), אשר המשכיל יכול להבין מדעתו דבר מתוך דבר, שכל התורה מלאה מדרך ועצה זאת. וכן בהתורה "אזמרה לאלקי בעודי", בסימן רפב, המובא בהלכות השכמת הבקר הלכה

לקוטי הלכות

הקדמת המחבר

א. וכן בענין הרצון וההשתוקקות להשם יתברך שמו, שבכל הדברים האלה צריכים לדבר הרבה, עד שנזכה להכניס אותם בלב האדם לקימם בפשיטות ובתמימות, כי זה העקר, כי לא המדרש הוא העקר אלא המעשה.

הן על כל אלה ההכרח להאריך ברב המקומות, כדי להסביר העצה בפשיטות, כדי שיביא תלמוד זה לידי מעשה. וגם מצד החדושים בעצמם, כי דברי רבנו זכרוננו לברכה, הם עמקים ורחבים מאד. ובכל תורה ותורה יש כמה וכמה הקדמות וענינים וחדושים נפלאים בכל החדושים שהשם יתברך פקח עיני לחדש בהם, כלם קשורים ומהדקים בקשרים הרבה בדבריו הנוראים והקדושים. ובכל מקום שמתרחב הדרוש והחדוש שחדשתי בעזרת ה' יתברך, בכלם צריכין לחזר בכל פעם לכל חלקי התורה שגלה רבנו זכרוננו לברכה, בכלם מחלקים ופרטים הרבה מאד. וכאשר שמעתי מפיו הקדוש זכרוננו לברכה, שאמר, על החדושים שלי שאין מי שיבינם היטב, מחמת שצריכין לזכור היטב מאד את דברי תורתו הקדושה ולהיות בקי בכל חדריו, ופרטיו ודקדוקיו. ועל־כן הכרחתי בכמה מקומות להאריך ולהרחיב הדבור ולחזר ענין אחד כמה פעמים, אולי יכנס בלב המעיין תכן הפונה האמתית. לידע החדוש על בריו. והעקר שיבוא על־ידי זה לידי מעשה, להתעורר על־ידי זה לקים דברי רבנו זכרוננו לברכה, בפשיטות, לקים ההקדמה שהוצאתי מדברי רבנו זכרוננו לברכה, אשר עליה בניתי הבנין ההוא, כי מאד עמקו מחשבותיו.

וזה ברור וידוע לכל משכיל, שבכל המקומות שנמצא בספרים קדושים חדושים ובאורים באריכות גדול הן בגמרא פירוש תוספות הן בספרי קבלה ופרד"ס, כמו בספרי הש"ך על החשן - משפט, או בספרי שאלות ותשובות בדרך ארכה מאד, או בספרי האר"י ז"ל, שכל דרוש ודרוש מתרחב והולך מאד. ועל פי רב הדרוש שבסוף מקשר מאד להדרוש שלפני כמה וכמה דפין. ומי שבקי היטב בכתבי האריז"ל, מבין שכמעט כל הספר עץ חיים ופרי עץ חיים הם דרוש אחד גדול, כמו־כן בכל מקומות הבאים בארכה כאלה, חלילה להמעין להתבהל ולפחד איך אפשר לתפס במח ושכל דרוש ארך מאד כזה, כי על זה נאמר (משלי יז, כד), "ועיני כסיל בקצה הארץ", כמו שפרש רש"י שם, עין שם. אבל החכם אומר, היום אלמד מעט ומחר מעט וכו', כמבאר שם בפרוש רש"י, עין שם. וזה הענין צריכין בני הנעורים לידע מאד, וחובה על מוריהם ורביהם להודיעם זאת לבל יתבהלו ויפחדו כלל מדרוש או חדוש ארך, רק ישימו עיניהם ולבם עליו כסדר מעט מעט. ויקשרו בתחלה ענין אחד עד שיבינו אותו קצת, ואחר כך ילכו להלן כסדר בהדרגה מחדוש לחדוש, ומענין לענין עד שיגמרו עמוד או דף אחד. וכן ילכו כסדר בכל פעם מענין לענין בלי בהלה ובבלבול. ואז יבואו על מקומם בשלום ויוכלו להבין אפלו דרוש ארך מאד, אפלו מי שאינו מפלג ביותר. והכרחתי להזכיר זאת כאן, מחמת שבספרנו תהלה־לאל האריכות מצוי בהם מאד בכמה מקומות, על־כן באתי להזכיר את המעיין

לקוטי הלכות

לבל יבהלוהו רעיוניו, רק ילך כסדר בהדרגה מענין לענין, ואז ילך לבטח דרכו, ואז אם ישים לבו היטב יבין שכל מה שנראה לאריכות דברים, הכל נצרך אל באור הענין מאד, כי באמת בכמה מקומות מה שנדמה לאריכות הוא רק בהשקפה ראשונה קדם שמשמין לב להבין הענין היטב לאשורו, אבל אחר כך כשמסתכלין להלן יותר ויותר ומשימין עיניו ולבו אל הדברים הנאמרים שם עד שמבינים אותם היטב, אזי רואים שכל הדברים שחזרתי כמה פעמים חסר עדן הרבה מה שהיו צריכין עוד לבאר יותר, כי בעזרת ה' יש בספרים אלו ברב המקומות דברים עמקים הרבה, כי יסודותם בהררי קדש על פי ההקדמות הנוראות שגלה רבנו הגדול והקדוש והנורא זכר צדיק לברכה, אין שעור ואין קץ להעמקות שיש בו עד אין סוף ותכלית פאשר יבין כל חד כפום מה דמשער בלביה, מי שחפץ בהאמת לאמתו

הקדמת המחבר

(ואין כאן מקומו להאריך בזה, ומעט מבאר במקומות אחרים (ראה חיי"מ ערך מעלת תורתו וספריו סי' שמ-שצא. שיהר"ן קצו-ריא), עין שם). ועל-כן גם אלו החדושים שחנני ה', שהם כלם בנויים על דבריו הקדושים. בכלם יש בהם עמקות מחמת שכלם הם כמו פרוש ובאור על דבריו הקדושים זכרונו לברכה, אבל באמת ידעתי בנפשי שעדין לא נגעתי בדבריו אפלו פחות מטפה מן הים.

וה' אלקים אמת ינחני בדרך האמת פאשר בוחן לבות יודע צפון לבי ומחשבתי שכל תשוּקתי הוא רק לנקדת האמת. ברוך אלקינו אשר טוב גמלנו ונתן לנו תורת אמת. אלה וכאלה יוסף עמנו ויזכר חסדי אבות ויתן ליִעקב אמת. ויקים מהרה (תהלים פה, יב), אמת מארץ תצמח עד יוכן בחסד כסא דוד, וישב עליו באמת במהרה בימינו, אמן כן יהי רצון:

הלכות השפמת הבקר

הלכה א

יתגבר פארי לעמד בבקר לעבודת בוראו, שיהא הוא מעורר השחר, הג"ה: שויתי ה' לנגדי תמיד, זה כלל גדול בתורה וכו' (שלחן ערוך ארח חיים סימן א סעיף א).

א כי איתא [מובא] בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ו חלק א סימן רפב), שכשאתם מתחיל לחפש עצמו, ורואה שהוא רחוק מאד מה' יתברך, והוא מלא חטאים ופגמים הרבה, ונדמה לו שהוא רחוק מטוב, אזי הוא צריך לחפש ולבקש ולמצא בעצמו איזה טוב, כי איך אפשר שלא עשה איזה טוב מימיו, ואף שהוא רואה שגם מעט הטוב שעשה, הוא מלא פצעים, כי מערב בפסלת הרבה, אף-על-פי-כן אי אפשר שאין בו איזה נקדה טובה על כל פנים, וכן יחפש וימצא בעצמו עוד איזה טוב, ואף שזה הטוב גם כן מערב בפסלת הרבה, אף-על-פי-כן על כל פנים יש בו איזה נקדה טובה, וכן יחפש וימצא בעצמו עוד איזה נקדות טובות, ועל-ידי זה שדן את עצמו לכף זכות, ומוצא בעצמו נקדות טובות עדיו, אף-על-פי שעשה מה שעשה, ופגם מה שפגם, על-ידי זה הוא יוצא באמת מכף חובה, ונכנס בכף זכות באמת.

ועל-ידי זה יכול לזכות לתשובה, וזה בחינת (תהלים לו י) ועוד מעט ואין רשע וכו', על-ידי אותו

העוד מעט ששם אינו רשע, על-ידי זה (שם) והתבוננת וכו', עין שם, ועל-ידי זה יכל לשמח את עצמו, ואזי יכל להתפלל.

וזו בחינת (שם קמו ב) אזמרה לאלהי בעודי, על-ידי העוד מעט שמוצא בעצמו, על-ידי זה יכל לזמר ולהודות לה', ועל-ידי זה נעשין נגונים, כי הנגונים נעשין על-ידי שמבררין רוח טובה מן רוח נכאה וכו', וזהו אזמרה דיקא [מדיק], בחינת נגונים וכו'.

וכן צריכין לדון את אחרים לכף זכות, אפלו רשע גמור צריכין לחפש ולמצא בו איזה נקדה טובה וכו' וכו', עין שם, ומי שיכול זאת, למצא נקדה טובה אפלו בפושעי ישראל, הוא יכול להיות חזן, ולהתפלל לפני העמוד וכו' עין שם.

ודע, שכל אחד מצדיקי הדור בונה משכון, שמשם מקבלין תינוקות של בית רבן, הבל פיהם שאין בו חטא, בשביל זה הם מתחילין מן ויקרא וכו' עין שם.

וזו הצדיק שיכול ללקט כל הטוב שנמצא בכל אחד, הוא יודע כל הבחינות שיש בענין זה, של המשכנות הנל שבזוין הצדיקים, שמשם מקבלין התינוקות, הבל פיהם שאין בו חטא וכו' וכו', עין שם כל זה היטב:

ב וזה בחינת התעוררות השנה, כי כשאדם רואה שרחוק מה' יתברך וכו', זה בחינת שנה,

בחינת אלקות, בחינת טוב ה' לכל, זה הוא סומך
אותי ומקיש אותי מהשנה.

וְאִזִּי (שם ג ז) לא אירא מרבבות עם אשר
סביב שְׁתוּ עָלַי, כי שוב איני מתירא מהם,
אף-על-פי שהם כמה רבבות פגמים וחסרואים,
שעומדים עלי להפילני חס ושלוש, כי מאחר
שאני מוצא בעצמי עוד איזה נקדה טובה, על-ידי
זה אני מתעורר מהשנה, ועל-ידי זה אני נכנס
באמת לכף זכות, ועל-ידי זה אזכה לתשובה וכו'
כנ"ל, כי כל הרע נדחה מפני מעט הטוב שמוצא
בעצמו, ומחיה ומרים את עצמו בזה, כי מעט מן
האור דוחה הרבה מן החשך, כידוע (דרשות הרן דרוש
ה).

וְזֶהוּ בחינת (תהלים קלט יח) הקיצתי ועודי עמך,
על-ידי העוד מעט וכו' שלי, דהינו [כלומר] הנקדה
טובה כנ"ל, בחינת אזמרה לאלהי בעודי כנ"ל,
וזהו ועודי עמך, הינו [כלומר] העוד מעט שלי,
שהוא עדן עמך כנ"ל, על-ידי זה הקיצתי, כי זה
בחינת התעוררות השנה כנ"ל:

ג **וְזֶה** בחינת (שם נז ט) עורה כבודי עורה הנבל
וכנור אעירה שחר, הינו [כלומר] שצריך האדם
להתעורר את עצמו משנתו ומנפילתו, ועל-ידי מה
יתעורר את עצמו, על-ידי הנקדות טובות שמוצא
בעצמו עדן, וזהו אעירה שחר, כי הנקדה טובה
היא בבחינת שחר, בבחינת (שיר השירים א ה) שחרה
אני ונאוה בנות ירושלים, כי מחמת שזאת
הנקדה מערבת בפסלת הרבה, ובפגמים הרבה
שפגם זה האדם, על-ידי זה נדמה שהיא שחרה,
כי מנחת בקדרות ובשחרות, חס ושלוש, אצלנו,

שהיא אחד מששים במיתה (ברכות דף נז ע"ב),
וכשמחפש ומבקש ומוצא בעצמו איזה נקדה
טובה עדן, ומחיה ומשמח את עצמו, ומעורר את
עצמו לעבודת ה' יתברך על-ידי זה, זה בחינת
התעוררות השנה.

וְזֶה בחינת (תהלים ג ב) ה' מה רבו צרי רבים
וכו', הינו [כלומר] הצרים של הנפש, שהם
החסרואים והפגמים של כל אחד, שזה עקר צרות
האדם, וכשהם מתגברים על האדם חס ושלוש,
אזי הם רוצים להפיל אותו לגמרי חס ושלוש,
כאלו אין לו עוד שום תקוה חס ושלוש, וזהו (שם
ג א) רבים אומרים לנפשי אין ישועתה לו באלהים
סלה, ואזי הוא בבחינת שנה כנ"ל. וזהו (שם ג ו)
אני שכבתי ואישנה, כי זה בחינת שנה כנ"ל, אבל
באמת האדם אסור ליאש עצמו, וצריך להתגבר
לעורר משנתו, על-ידי המעט טוב שמוצא בעצמו
עדן כנ"ל, וזהו (שם) הקיצתי כי ה' יסמכני, שאני
מתגבר ומתעורר משנתי, כי איני מיאש עצמי
עדן, כי ה' יסמכני, כי הנקדה טובה שאדם מוצא
בעצמו, זה בחינת אלקות, כביכול [לו היה אפשר
לומר כן] [כלומר], כי כל הטוב מאתו יתברך, כי
(זהר אחרי דף עג ע"א) אורייתא וישראל וקדשא בריך
הוא, כולא חד [כי התורה וישראל והקדוש ברוך
הוא, הכל אחד], נמצא כשיש בישראל איזה נקדה
טובה, דהינו [כלומר] איזה מצוה או דבר טוב, זה
הטוב הוא אחדות גמור עמו יתברך, כי (תהלים קמה
ט) טוב ה' לכל, וכמו שכתוב (שם לד ט) טעמו וראו
כי טוב ה', כי כל הטוב שנמצא בכל מקום שהוא,
הוא הכל ממנו יתברך, וזהו כי ה' יסמכני, הינו
[כלומר] הנקדה טובה שאני מוצא בעצמי, שהוא